РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

OCT 15 1918

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота, 12-го жовтня 1918. Ч. 122. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Saturday, October 12, 1918. No. 122.

ЗМАГАНЯ НІМЕЧЧИНИ ДО РЕПУБЛИКИ.

Німецький цісар мав зректи ся престола в користь свого сина Августа Вільгельма.

Рада міністрів у Відни рішила завести автономію для народів Австро-Угорщини.

Завзятий бій у Франції триває дальше. – Війска аліянтів здобули місто Камбре.

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 11, 1918 as required by the Act of Otcober 6, 1917).

ПОБІДА АМЕРИКАНСЬКИХ ВІЙСК КОЛО ВЕРДЕНУ.

В протягу кількох останних днів полонено 4.000 Німців.

ВАШІНГТОН, 9. жовтня. — **Американські і француські війска напирають без перестанку на Німців в околиці Вердену. Генерал Першінг доносить про успіхи союзних війск по обох сторонах ріки Мези і полонене 4.000 Німців.**

Урядовий звіт ген. Першінга звучить:

Головна кватира американських війск у Франції, 8. жовтня.

Секція А. — Наші війска здобули місцевість Корней і наш наступ в арґонськім лісі триває дальше помимо сильного опору зі сторони неприятеля. Француські і американські війска, які становлять першу армію, здобули села Консенвоє, Браан, Омон і Бомон.

„По обох сторонах ріки Мези в околиці Вердену наші і француські війска звели завзятий бій, беручи поверх 3.000 полонених. З того Француз полонили 1.600.

„Число Німців, полонених сею армією в протягу кількох останних днів, переходить 4.000".

АНГЛІЙЦІ ЗДОБУЛИ МІСТО КАМБРЕ.

Ціле місто лежить в руїнах.

ЛОНДОН, 9. жовтня. — Нині о годині 4-тій рано канадійські і англійські війска, напираючи рівночасно від полудня і півночи, зійшли ся на головній площі в Камбре. Німецькі війска уступають назад, зводячи битву при помочи задних сторожий.

Ціле місто Камбре находить ся в посіданю англійських війск. Але від часу його занятя що хвилї приходить до страшних експльозій, які перемінили ціле місто в руїни.

Подальше від міста Камбре німецька армія стоїть у тяжкій битві, нищучи за собою мости і села. Союзні війска напирають на неприятеля, стоячи постійно у бою зі задними його сторожами.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 11, 1918 as required by the Act of Otcober 6, 1917).

ЗМАГАНЯ НІМЕЧЧИНИ ДО РЕПУБЛИКИ.

Надіють ся кождої хвилї державного перевороту.

ЛОНДОН, 10. жовтня. — Зі скандинавських країв надходять щораз поголоски, які доносять, **що німецький цісар має намір уступити або вже уступив.**

Останні знова вісти, які одержано зі Швайцарії, доносять, що в **Німеччині пляную̀ть державний замах на случай, коли би теперішне правительство не було всилї довести до мира.**

В Швайцарії панує переконане, ЩО НІМЕЧЧИНА ПЕРЕТВОРИТЬ СЯ В РЕПУБЛИКУ. Однак дотеперішні події ще не вказують на так велику переміну.

НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР ВІЛЬГЕЛЬМ МАВ УСТУПИТИ З ПРЕСТОЛА.

Його наслідником має бути четвертий син, князь Август Вільгельм Віктор.

СТОКГОЛЬМ, 10. жовтня. — **Удержуеть ся постійно поголоска, ЩО НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР, ВІЛЬГЕЛЬМ II., УСТУПИВ З ПРЕСТОЛА.**

Вісти з Лондону доносять, що в надренських містах ходить чутка, **що князь Август Вільгельм буде наслідником німецького цісаря Вільгельма II.**

Телеграма з Парижа доносить, що німецький цісар лежить хорий в Потсдамі, терплячи на неврастенію та що ґен. Людендорф є під теперішну пору властивим володарем в Німеччині.

Князь Август Вільгельм, четвертий з ряду син німецького цісаря, числить 31 літ. Він образував ся на університетах в Кенігсбергу, Берліні і Штрасбургу. Бажанем батька було, щоби син посьвятив ся студіям правничим і політиці. В 1908 р. Август Вільгельм одержав на університеті в Штрасбургу степень доктора політичних наук. Се перший князь, який осягнув степень доктора. В 1908 р. він одружив ся з княжною Александрою зі Шлезвіґ-Гольштайн. Про князя панує загальне переконане, що він клонить ся до соціялістичних ідей. Він почитав і був приятелем Августа Бебля. Між князем і його батьком, німецьким цісарем, приходило часто до острих перепалок.

Брак урядового потверджeня.

ВАШІНГТОН, 10. жовтня. — Зі шведських жерел надійшло чимало вістий, **які доносять про уступлене німецького цісаря. Однак доси нема про се жадної вісти з урядового жерела.**

В тутешних урядових кругах не дають віри поголоскам, принайменьше під теперішну пору. Більшість є того переконаня, що теперішна війна мусить скінчити ся уступленем родини Гогенцолернів, але події в Німеччині ще не дійшли до такої кризи.

Цісар мав уступити серед великої демонстрації в Берліні.

ВАШІНГТОН, 10. жовтня. — Департамент загр. справ одержав знова ряд вістий про уступлене цісаря Вільгельма, але жадна вістка не є доси потверджена. **Цісар мав зректи ся престола серед великої демонстрації в Берліні.**

Ґен Людендорф мав також уступити.

ВАШІНГТОН, 10. жовтня. — З невтральних держав одержано вістку, що ґен. Людендорф упав на силах і був приневолений уступити з ряду головного шефа. Разом з тою вісткою лучить ся поголоска про поріжнене між цісарем і Гінденбургом, який також подав ся до димісії. Але всі ті поголоски не є стверджені.

Ленсінг про уступлене цісаря.

ОБОРН, Н. Й., 10 жовтня. — Секретар Роберт Ленсінг, дискутуючи над поголоскою про уступлене з престола цісаря Вільгельма, заявив:

„Такі поголоски ходять вже від довшого часу. Однак доки ми не знаємо, в чию користь німецький цісар уступив, так довго ціла історія не має жадної вартости.

„Коли тут розходить ся лише о те, що на місце цісаря має прийти його син, то се зовсім не змінило би положеня. Однак коли би цісар уступив в користь демократії, то се мало би вже якесь значінє".

СПРАВА МИРА.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 11, 1918 as required by the Act of Otcober 6, 1917).

Відповідь на ноту президента вже готова.

КОПЕНҐАҐЕН, 10. жовтня. — **На нарадї, в якій брали участь канцлер князь Максиміліян, його заступник Паєр, всі члени кабінету і представники армії, уложено відповідь на останну ноту президента Вілсона.**

Сю вістку одержано нині в телеґрамі з Берліна.

Німеччина згодить ся на услівя президента Вілсона.

ЛОНДОН, 10. жовтня. — Телеґрами з Амстердаму доносять, на підставі вістий, одержаних з Берліна, **що більшість послів німецького парляменту прийме в цілости услівя президента Вілсона за піставу мирових переговорів.**

Парлямент скликаний на суботу.

АМСТЕРДАМ, 9. жовтня. — **На суботу, дня 12. жовтня, зістало скликане засідане парляменту,** як се доносить „Берлінер Таґеблят".

Предметом нарад буде мирова нота Німеччини і останна промова канцлера Максиміліяна.

Німецький проект на лігу народів.

АМСТЕРДАМ, 10. жовтня. — Др. Сольф, німецький міністер загр. справ, заіменує небавом комісію, зложену з членів парляменту, урядників міністерства загр. справ і правників, яка має виготовити німецький проект на лігу народів, як се доносить „Норддайтче Альґемайне Цайтунг".

Голяндія має бути посередником в мирових переговорах.

АМСТЕРДАМ, 9. жовтня. — Подаючи вістку про надзвичайне засідане голяндського кабінету, часопись „Гандлерсблад" доносить, що є сильно поширена поголоска, що **голяндське правительство має намір предложити свої услуги яко посередника в мирових переговорах між обома воюючими групами.**

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 11, 1918 as required by the Act of Otcober 6, 1917).

Бувший російський премієр розстріляний.

СТОКГОЛЬМ, 9. жовтня. — **Александра Теодоровича Трепова, який за панованя царя був премієром кабінету від падолиста 1916 р. до січня 1917 р., розстрілено,** як се доносять вісти з Петрограду.

Напад большевиків а американське посольство.

СТОКГОЛЬМ, 10. жовтня. — **В американськім посольстві в Москві переведено ревізію і забрано деякі документи,** як се доносить телеграма з Москви.

Керенський домагає ся признаня російського центрального правительства.

ЛОНДОН, 9. жовтня. — Вісти про утворене в Уфі російського центрального правительства викликали тут велике заінтересоване. (Центральне правительство складає ся з представників правительства самарського, архангельського і омского).

Керенський перебуває під теперішну пору в Лондоні яко представник сього правительства і робить заходи, щоби англійське правительство признало його формально яко правительство Росії. В урядових кругах покищо занято вижидаюче становище.

В Росії є під теперішну пору богато ріжних правительств і властий. Аліянти здержать ся так довго з признанем котрогось з них, доки не буде певности, що воно в дійсности заступає поважну частину російського загалу.

Чехо-Словаки над Волгою в критичнім положеню.

ВЛАДИВОСТОК, 2. жовтня. — Др. Гірза, член „Чесько-Словацької Народної Ради" поставив знова домагане до аліянтів, щоби безпроволочно дали поміч чесько-словацьким війскам, які находять ся на боєвім фронті над Волгою (в европейській Росії). Др. Гірза заявив, що заки надійде поміч, овочі довгих терпінь будуть втрачені.

„Помимо критичного положеня — говорить дальше др. Гірза — чесько-словацькі війска запевнюють через своїх командатів „батька Масарика", що будуть сповняти свій обовязок аж до кінця і радше згинуть ніж потеряють честь і славу чесько-словацького оружа.

Др. Гірза доносить, що стан здоровля серед чесько-словацьких війск є лихий з причини браку достаточної скількости поживи і одїжи.

Німецькі війска опорожнюють Росію.

СТОКГОЛЬМ, 10. жовтня. — **Німецькі війска опорожнюють деякі части, заняті від Росії, передаючи їх під власть большевицького правительства.**

Німці забирають всі вартісні річи зі собою. В одній місцевости вони взяли 60% збору, всі дроти, каблі, замки від дверий і все, що має взагалї якусь вартість.

В ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Манїфест реґенційної ради.

АМСТЕРДАМ, 10. жовтня. — Польська реґенційна рада у Варшаві проголосила манїфест, в котрім навівши принципи мира на підставі мирової програми президента Вілсона, яка містить утворене „независимої польської держави, обіймаючої всі польські землї", повідомляє про отсі рішеня ради:

1. Розвязане польської державної ради.

2. Безпроволочне утворене правительства, зложеного з представників всіх кляс і політичних напрямів.

3. Вложене обовязку на се правительство, щоби воно в порозумінню з представниками політичних груп випрацювало виборчий законопроект для сойму, опертий на широких і демократичних підставах та найдальше в протягу місяця предложила його реґенційній раді.

Безпосередно опісля реґенційна рада має скликати сойм і предложити йому до порішеня дальше творене найвисшої державної власти, в руки котрої реґенційна рада зложить свою власть.

В АВСТРО-УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 11, 1918 as required by the Act of Otcober 6, 1917).

АВТОНОМІЯ ДЛЯ НАРОДІВ АВСТРО-УГОРЩИНИ.

Чеські посли покликані на важні збори.

ЛОНДОН, 10. жовтня. — **МІНІСТЕРІЯЛЬНА РАДА У ВІДНИ РІШИЛА ВПРОВАДИТИ АВТОНОМІЮ ДЛЯ НАРОДІВ АВСТРО-УГОРЩИНИ, щоби в сей спосіб ввести в діло жадане президента Вілсона в справі освободженя народностий,** як се доносить нинішна пополуднева телеграма до „Ексчендж Телеґраф".

Нині пополудни покликано чеських послів до парляменту на важну конференцію.

Дискусія над миром в парляменті.

ВІДЕНЬ, 9. жовтня. — Отвираючи засідане парляменту барон Гусарек, австрійський премієр, подав урядово до відома, що правительство вислало до президента Вілсона мирову ноту, і заявив дальше отсе:

„В ноті сказано, що яко підставу до переговорів приймає ть ся услівя, поставлені визначною особистостию з противного табора. Отсим центральні держави дали до пізнаня, що вони зміряють до мирного закінченя війни.

„Але я не можу заперечити, що ся підстава вимагає в многих подробицях зміни політичних ідей, які доси кермували публичною опінією. Також надію ся, що парлямент згодить ся на сей новий крок, який веде до нової доби, в котрій великі народи сьвіта мають рішити про свою будучність.

„Брак відповіди на наше бажане мира був би доказом, що бажанем противної сторони є знищити нас, а се мусіло би викликати зі сторони центральних держав незломну рішучість".

Після промови премієра посли розпочали дискусію над ріжними пекучими внесенями в справі поживи і над внутрішними справами.

Проф. Лямаш міністром для справ національних.

ПАРИЖ, 10. жовтня. — Остання телеграма з Ціріху доносить, що **проф. Лямаш зістав іменований міністром для справ національних в австрійськім кабінеті.**

(Недавно була вістка, австрійський премієр, бар. Гусарек уступив і його місце обіймив проф. Лямаш.).

Змаганя Мадярів до відокремленя Угорщини.

ЛОНДОН, 10. жовтня. — Гр. Теодор Батяні, бувший член угорського кабінету, виголосив в Будапешті промову, в якій зажадав відділеня Угорщини від Австрії.

Вісти з італійський жерел доносять що на Угорщині змагає ть ся чимраз більше рух за відділенем Угорщини від Австрії. Медіолянські часописи доносять, **що гр. Каролї, який стоїть на чолї сього руху, домагає ть ся конституційної балканської федерації або вловової унії, до якої належала би також независима Угорщина.**

Австрійські Німці домагають ся австро-німецької держави.

ЦІРІХ, 10. жовтня. — **На конґресі німецьких товариств в Австрії ухвалено домагати ся утвореня німецької держави в Австрії,** як се доносять нинішні вісти.

У ФІНЛЯНДІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німецький князь вибраний королем Фінляндії.

СТОКГОЛЬМ, 10. жовтня. — Князь Фрідріх Карло з Гесії, шваґер німецького цісаря, зістав вибраний в середу вечер фінським соймом королем Фінляндії.

Републиканські члени сойму не брали участи в голосованю.

ДО ВІДОМА ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА.

Річне засідане Головного Виділу У. Н. Союза, заповіджене на день 14. жовтня б. р., не відбудеть ся, бо міські власти в Джерзи Сіти, з причини пануючої в тім місті еспанської інфлюенци, не дозволяють на ніякі збори чи сходини.

З наведеної виоше причини річне засідане Головного Виділу У. Н. Союза відбудеть ся колись пізнійше і про се в своїм часі повідомить ся наш загал.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 10. жовтня 1918.

Ст. Милянович, гол. рек. секретар У. Н. С.

"SVOBODA" (LIBERTY)
The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31. 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	1.75	на пів року	1.75
3 months	1.00	на 3 місяці	1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	2.00	на пів року	2.00
3 months	1.25	на 3 місяці	1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ПОКЛИК ПРЕЗИДЕНТА ВІЛСОНА В СПРАВІ ЧЕТВЕРТОЇ ПОЗИЧКИ СВОБОДИ.

ВАШІНГТОН, 10. жовтня. — Президент Вілсон видав нині отсей поклик в справі 4-тої Позички Свободи до народу в Злучених Державах:

„Останні події скріпили, не зменьшили значіня сеї позички і я сподіваю ся, що мої співгорожани позволять мені сказати їм се зовсім отверто. Найліпшою річию, яка моглаб стати ся, було би, як би позичка була не лише розібрана, але сума позичена була значно перевисшена. Ми тепер находимо ся серед виру, коли ся держава проявляє найбільшу силу від непамятних часів, або яку хтонебудь міг предсказати на будуче, і тому один день занедбаня у сім змаганю був би прикрою шкодою як для нас так і для решти сьвіта. Ніщо не стало ся, що давало би нам безпеченство або змогу відложити всю працю і труд після найбільших наших сил для Позички Свободи. Час тепер критичний і тому відповідь мусить бути цілковита.

„Підписано, **Вудров Вілсон**".

ДО УКРАЇНЦІВ ДРУГОГО РЕЗЕРВОВОГО ДИСТРИКТУ ЧЕТВЕРТОЇ ПОЗИЧКИ СВОБОДИ.

Отсим просить ся всі місцеві Українські Комітети четвертої Позички Свободи з другого федерального дистрикту, щоби були ласкаві донести до Головного Українського Комітету (37 **Liberty St., New York City**), як у їх місцевостях стоїть доси справа купна бондів біжучої Позички Свободи. Се справа дуже важна, бо за тим слідять пильно відповідні державні урядники. Напишіть хоч коротенько, скільки Українців у Вашій місцевости закупили вже бонди і на яку суму, а також — скільки гроший думаєте зібрати в своїй громаді до кінця кампанії.

Лиш деякі місцеві Українські Комітети роблять усе те, що їм припоручено, а прочі якось не дають про себе чутки... Чи вони собі легковажать ту справу, чи може відкладають її аж на сам конець — не знати.

Допильнуйте, Шановні Родимці, справи четвертої Позички Свободи, бо тут є заанґажована наша народна честь. Чейже сьвідомі Українці не схотять наразити своєї народности на закиди байдужности і нельояльности супроти своєї нової вітчини!

Робіть усьо, що в Вашій силі, аби українська народність в Америці дістала відповідне признане з боку американського уряду. Коли ми справді бажаємо свободи собі і другим поневоленим народам на сьвіті, то купуймо як найбільше бондів Свободи. Купуймо самі і других до сього заохочуймо! Будьмо демократами на ділах, а не на словах!

Поспішім ся із закупном бондів Свободи, бо час короткий! Коли по замкненю кампанії теперішної Позички Свободи на якогось Українця будуть показувати пальцем, називаючи його „слейкером", наймитом кайзера, ворогом демократії і т. п. — то нехай же сей Українець поносить відтак усі наслідки своєї нерозваги. Як такому Українцеви притрафить ся відтак якесь лихо, то хай же він не має претенсій, аби сьвідомий український загал ставав у його обороні!

Головний Український Комітет четвертої Позички Свободи в Ню Йорку.

ВІД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА.

ДО ВСІХ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА В АМЕРИЦІ.

З причини, що майже в цілій Америці панує еспанська інфлюенца; з причини, що майже всюди міські власти строго заборонили всякі публичні сходини; з причини, що члени відділів У. Н. Союза не будуть мати нагоди зійти ся як звичайно на мітінґ, аби поплатити свої місячні вкладки, щоби кождий міг бути забезпечений в такій небезпечній хвили житя, яку власне тепер переживаємо, — длятого Головний Уряд У. Н. Союза взиває всі відділи У. Н. С., щоби місцевий уряд кождого підвладного відділу підчас теперішної хвилі сколектував поединчо від своїх членів місячні вкладки, без жадних мітінґів. Розуміеть ся, місцевий уряд може повідомити своїх членів в кождій місцевости, щоби кождий член зосібна приніс свою місячну вкладку будьто до секретаря, будьто до касієра місцевого відділу, без жадного мітінґу і публичних сходин. Ходить о се, щоб лише зібрати місячні вкладки і заплатити їх на час до головної канцелярії У. Н. Союза. Місцеві відділи У. Н. Союза зволять прислати місячну належитість за своїх членів як також і рекордовий звіт найдалі до 25. сего місяця.

ЗА ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗА:

Ст. Милянович, гол. рекорд. секретар.

„НАШ ПРИЯТЕЛЬ".

В американськім місячнику „The World's Work" за жовтень, 1918, є статя Джорджа МекЕдема про Чехо-Словаччину і про її провідника, проф. Тому Масарика. Сю статю написав автор на підставі розмови з Масариком, а декуди навіть дословно цитує його слова.

В тих дословно цитованих словах Масарика є два рази згадка про справи українського народу.

Наперед, коли говорить про ґрупу народів середної Европи, про Українців говорить так:

> Коли Малоросів (Русинів, Українців) уважано за окремий нарід, відмінний від Великоросів, то вони були би найбільшим народом в тій области.

Дальше говорить про потребу заложеня чеської, польської і сербської (югославянської) держави і вкінци пише так:

> Але для зломаня пруського мілітаризму відбудоване тих трох держав значило би більше ніж тільки побудоване запор. **Аби наново злучити Поляків**, Познанщина і пруський Шлеск мусить бути освободжений зпід пруського пановання, **а Галичина і Буковина зпід австрійського пановання.** Польща і Чехо-Словаччина, або Чехія, — **се одинокі держави, які треба наново відбудувати.** Сербія, Румунія й Італія будуть побільшені, через віддане їх рідним державам Югославян, Румунів та Італійців, котрі є тепер між поневоленими народами Австро-Угорщини.

* * *

Перші слова вказують, що проф. Масарик ще не певний, чи український нарід є самостійний; він що сумніваеть ся.

Ми би не дивували ся иншим Чехам, котрі все дивили ся на український нарід після припису давного царського уряду, але проф. Масарикови, котрий нераз намагаєть ся виступити самостійно; котрий голосить себе поступовцем і соціялістом; котрого Чехи вважають за визначного ученого, — таки дивуємо ся. А дивуємо ся тимбільше, що він знає російську літературу і навіть пише богато про російські справи, тож повинен би був з російської літератури довідатись про самостійність українського народу, його мови і літератури.

Щось тут не в порядку або з поступовостию або зі знанем російської літератури. Виходить, що проф. Масарик про українську справу більше не знає, ніж ті чеські Соколи, що їздили до Росії учити вправ московські клюби чорносотенців. І такісамі погляди має, як ті його братя Соколи.

* * *

Дальші слова проф. Масарика, іменно про **долю Галичини і Буковини,** яку би він тим краям хотів злагодити, **вказують вже недвозначно, що він ворожо ставить ся до поневоленого українського народу в Австрії.**

Тут слів чеського ученого не можна пояснити вже незнанем. Нема сумніву, що він знає австрійські справи дуже добре. **Се є цілком певна річ, що Масарик знає, що більша часть Галичини і Буковини — се українські краї.** Він знав про се дуже добре, як чув у віденськім парляменті нарікания українських послів на страшну польську неволю і як бачив, що та неволя находить підперте у його братів — чеських послів. Він знає про те і тепер. Він знає, що Українці з Галичини і Буковини не хотять за жадну ціну належати до Польщі; він знає, що також американські Українці протестують проти сеї плянованої неволі на їх краї. Але мимо того з легкої руки дає Полякам ті українські краї.

Чому?

З тоїсамої причини, чому Чехи підпирали польську шляхту у віденськім парляменті. З чистого чеського бізнесу. **Поляки підіпруть Чехів, а Чехи підіпруть Поляків.** За те, що Поляки відступлять Чехам польську частину австрійського Шлеска (східну часть) — **проф. Масарик готов підпирати шляхотсько-вшехпольські претенсії до української Галичини і Буковини.**

Тому то Масарик покумав ся з лідером шляхотсько-вшехпольської кліки, Романом Дмовским, і з її представником у Вашінґтоні, Падеревским.

Тому то він говорив, що Чехи і Поляки зробили згоду. Та згода є для розширеня чеських і польських границь, **а коштом народу українського.**

Ми се вже писали давно, бо ми знали чеських фарбованих лисів, самолюбів і шовіністів, котрі за свій бізнес готові на все.

За те накинулась на нашу часопись „Народна Воля", бороначи Масарика яко приятеля українського народу.

Тепер той Масарик сам показав, який він „наш приятель", а український нарід повинен вже раз пізнати, що годі вірити чеським політичним бізнесменам, та що все треба з ними бути дуже осторожними.

ДЕЩО ПРО НАШИХ ХЛОПЦІВ І ДІВЧАТ.

Нема на сьвіті такої річи, щоб не варта була уваги. Кожда річ, котру ви зачнете обсервувати, стає для вас більше інтересною. Хоч буває і таке, що ви зживете ся з чимсь і не інтересуєтесь уже тим та не звертаєте уваги на се, а тоді ви і не добачуєте нічого. Але коли знова звернете на се увагу, а ще до того пильну увагу, так много більше завважаєте і добачите.

Приміром я заінтересував ся житєм української молодіжи, як хлопців так дівчат, головно поведенем одних супроти других. Се їх житє стало для мене дуже занимаючим. Тимбільше воно мене занимає, що жию від кількох літ в однім місци і стало знаходжу ся між тимисамими людьми, між сею самою молодіжию. Ще скажу, що знаходжу ся серед, так сказати, найсьвідомійшої молодіжи. Як би не приглянутись близше, то направду нічого не доглянете. Побачите, що ся молодіж живе з дня на день, ходить до товариств, працює о скільки може на „народній ниві", а хто не ходить до товариства, то читає дома, вчить ся, а поза се все сходять ся і на забави, забавляють ся і се все виглядає на таке натуральне, як би воно мало так дійсно бути.

Але тут хочу дещо сказати, як дивлять ся хлопці на дівчат і дівчата на хлопців.

Я вже згадував, що жию довщий час в однім місци і все бачу ся з тимисамими особами, а головно з хлопцями і з дівчатами. Звичайно, чоловік всіляко думає і ріжні думки приходять і відходять. Тому і не дивниця, коли і мені нераз прийде на гадку запитати ся себе: Чому то вже не женить ся молодіж. Се вже старші хлопці і дівчата. Тож природна річ, що вже час, аби женив ся.

Нераз я стріну ся з таким знакомим парубком, якому аж пасує, щоби був жонатий і жив щасливо з гарною жінкою. От такого то старого парубка я раз запитав ся:

— Слухай, а чому ти не жениш ся? Чи ти може не думаєш женити ся?

На се питане він, не довго думаючи, відповідає:

— А мабуть по тій причині, для якої і ти не жениш ся!

— Ну, а ти що під тим розумієш?

— Бо нема з ким! — відповідає він мені.

— Бій ся Бога, кажу я, тут тільки дівчат, а ти кажеш, що нема з ким женити ся? Чому ти так говориш?

Він, подумавши хвильку, так каже:

— Е, що з того, що так богато. Таку дівчину, що ти її хочеш, вона тебе не хоче; а знов така, що тебе хотіла би, то ти її не хочеш. А ожениш ся з якоюнебудь, не знаючи її близше, то трудно трафити на добре. Коли ожениш ся, то опісля або тебе покине, або ціле своє житє не будеш щасливий. Дівчина видаєть ся молодому чоловікови ангелом, особливо тоді, коли її все бачить ся в сьвяточнім настрою і не можна знати, що в ній криєть ся. А потім, як чоловік оженить ся, то тоді зникне сьвяточний настрій, а покажеть ся сумна дійсність. Не штука, коби ще натрафити на таку, що буде розуміти житє, що буде розуміти бути щасливою. Але що буде, як натрафить ся на таку, що чоловік буде робити, а вона буде лише в дома і то вічно буде невдоволена? А до сего не належить забувати, що тепер тяжкі часи, а як хто оженить ся з такою, що любить строїтись і наслідувати тих, що є міліонерками, то чи годен чоловік заробити настільки гроший? А коли натрафить ся на розумну і добру, то ще можна жити... а так то не знати. От і се власне мене здержує. Або диви ся, як сі або ті жиють. Вони-ж недавно пібрали ся і перше, як ти сам бачив, заки поженили ся, дуже любили ся. А тепер?!

І тут згадав знаних мені людий. І направду, се мене дуже заінтересувало. Знав я їх ще нежонатими і вони тоді так любили ся, аж мені було завидно, а тепер — тепер, як се правда, що каже католицька віра, що по смерти треба іти наперед до чистилища, то сі люди з певностию по смерти підуть до неба. Чистилище мають за житя.

Нічого не сказав я на такі вискази, але хоч не у всім, то таки в дечім признав їм рацію.

Даю таке питане другому, а він відповідає щось подібне до першого і додає, що нема „добрих" дівчат.

— А що ти розумієш під тим словом „добрих"?

Він на хвильку задумав ся, а опісля сказав:

— Я розумію се, що вони вже не з одним ходили, не інтересують ся нічим поважним, а лише дурницями. Ніби вони зачисляють себе до сьвідоміймих, але поводять ся так, як сі, що ніби не є сьвідомі. А кількo є між ними таких, що й не розуміють, що аби бути щасливими, треба жити инакшим житєм.

— Се ніщо, — кажу я — що дівчина з кимсь-там ходила. Я не думаю, щоб вона зараз мала через те стратити честь. Вона-ж сему не винна, що не могла погодити ся з кимсь, тому і розійшлись. Але як ви обоє полюбите ся, то що-ж більше тобі треба?

— Та коби так, але ти мусиш знати, що дівчата в теперішних часах не дуже то оглядають ся на чоловічу симпатію. Мусиш знати, що з ким вона лише ходила, то бодай трохи з ним симпатизувала. Тому, як ти ожениш ся з такою дівчиною, то хотяй би ви дійсно щиро кохались, нераз лучить ся, особливо, коли в житю прийде тяжше, що їй все буде здавати ся, що колиб вона була віддала ся за другого, так булоб може їй ліпше жити. А таке власне затроює її спокій, вона байдужніє до свого чоловіка, зачинає криво дивитись на нього... а так мало-помало приходить до сварки.

— А яка дівчина після тебе є „добра"?

— Така, що у всім держить ся границь.

На се я також ніщо не відповів. І сей мав рацію.

Я питав ся дальше при нагоді своїх знакомих. Відповіди були ріжні. Один казав, що дівчата дивлять ся за „спортами", за грішми, що дівчата не мають доброго виховання, і чув дуже богато инших зажалень, так що на се треба би богато місця, як би хотів се все написати.

А коли я питав, чи через се він не буде женити ся, то майже кождий говорив: „Нехай скінчить ся війна, то або поїду до краю і там оженю ся, або тут прийдуть наші старокраєві дівчата.

І що тут думати про се? Кождий нарікає, що дівчата ледащіють, що псують їх всякого рода „спорти" і т. п. Але тепер питане, хто тут винен? Хто винен сему: чи хлопці, чи дівчата?

Після моєї думки винні тут родичі, окружене, самі дівчата і хлопці.

Найбільше винні ті хлопці, що люблять ходити з дівчатами, як вони самі кажуть, задля „ґуд тайм". Винні ті мущини, що дивлять ся на женщину як на щось таке, що можна з ним побавити ся. Кількo то лучаеть ся, що того рода парубок ходить з дівчиною, а то цілком не думає женити ся з нею. Він її лишає, а опісля трафить ся такий другий. А третий вже каже, що вона „недобра", бо вже з другими ходила. А дальше, чи не винні сі хлопці, які вже мають свій розум, бо мають по 24 роки, а побачивши яку молоденьку 15-літну дівчину, вже до неї залицяють ся. І тому нема чого дивувати ся, коли така дівчина з таким зживеть ся і їй здаеть ся, що так має бути, бо так всі роблять. А потому хтонебудь каже: „Вона „недобра", бо ще не мала 15 літ, а вже водила ся з хлопцями". Отже хто тут винен: чи сі дівчата що мають 14 до 15 літ, умово ще не розвинені, чи сі парубки, що вже мають „свої літа"? Або чи не є се правдою, що деякі з наших „інтеліґентів" кажуть, що морали нема? А кількo то є таких, що поза своєю роботою та школою нічим не інтересують ся, лише дівчатами? А потому тісамі кажуть, що нема тут „добрих" дівчат. Отже в тім власне цілий клопіт. Дівчата, се-ж природна річ, люблять ходити з „мудрійшими" від простих робітників (а чи се правда, що вони розумнійші — то се друга річ), але вони зле на сім виходять. Бо буває, що такий „вчений" походить собі з дівчиною якийсь час, а опісля лишає і хотяй між ними нема нічого, то всеж таки потому „простий" каже: „Е, вона вже з „вченими" ходила". Чиж не винні тут хлопці?

Доказів можна дати богато. Але також і дівчата не „сьвяті". Вина спадає більше на родичів. **Головно родичі без відповідної опіки рішучо не повинні ніде пускати самої дівчини, бо се ніколи не вийде на користь.** Дівчата повинні придержувати ся певних границь, а замісць ходити зачасто на танці, або в инакший спосіб марнувати дармо час, повинні радше взяти ся до читаня. Я не маю на думці, щоб дівчина читала якісь глибокі наукові твори. Нехай читає гарні повісти, яких є так богато, бо звичайно повісти є взяті з житя, тому в кождій повісти є якась хосенна наука. Дівчина, яка ще має претенсії, що належить до сьвідомійших, повинна знати свою українську історію. Приміром, як таку дівчину зовсім припадково попросить якийсь чужинець, аби вона оповіла йому історію свого краю. То що тоді? Чи не почервоніє зі встиду? Повинна! Мені трудно було найти дівчат, які зналиб історію рідного краю. Я вже видів такі дівчата, що дочитали ся про походжене людини від малп і вони дуже раділи, що про се дізнали ся, а навіть ще і горді були що довідали ся „правди". Ну. а я від себе скажу, що я бою ся такої дівчини, яка є певною, що походить від малпи. І чиж не о ціле небо вона стоялаб висше, колиб вона знала історію свого краю, розуміла стремлїнє свого народу? Безперечно! А як мало таких дівчат, — хоч се не є так тяжко.

Є знова і такі дівчата, що ви з нею запізнаєтесь і залюбите ся в ній, а по сім ви і осьвідчитесь. Вона годить ся на вашу пропозицію і то так, що ви мрієте про неї і жиєте нею. Але коли тійсамій дівчині осьвідчать ся і другі, то вона принимає осьвідчини других, а ніодин з хлопців про се не знає, що він має кілька суперників. А вона всіми крутить, бо одно мусимо признати, що до чогось ліпшого трудно навернути, а що до крученя то вони є „фаховцями". Але кождому поганому ділу все приходить конець, так і тут все вийде на верх, а тоді як будуть на неї дивити ся люди? Я сьвято вірю, що розумна і добра дівчина сего не зробить. Вона повинна мати на стільки розсудку, що коли побачить, що хтось її любить, то коли вона чує, що вона може з ним бути щасливою, хай буде одному вірна.

Дівчата, коли хочуть, аби про них не згадували лихим словом, повинні у всім, що роблять, бути осторожні і умірковані.

З мущинами, (крім судженого) не повинні жити на занадто приятельській стопі. Кождий мущина дивить ся на дівчину не инакше, як на дівчину. Дівчата, коли хотять, аби про них добре думано, ніколи не повинні бути занадто сьмілі в своїм поведеню. Взагалі не повинні допустити до сего, щоби про них зле говорено. Найтяжше раз провинити ся дівчині, так се вже полишить ся плямою на довший протяг часу.

Таксамо дуже часто блудять ті дівчата, що дивлять ся радше за спортами, ніж за тими, що дійсно варта звернути на них увагу. Не все золото, що блищить ся!

Не забувайте, що коли ви віддасьте ся за спорта, то сей „спорт" і потому не дуже то схоче перестати спортувати. Ви самі бачите, що вже мало оженених людий жиє щасливо. Головною причиною є се, що не дібрали ся відповідно. Вони ніби любили ся перед оженком, навіть дуже, а по ожененю покажеть ся, що сама любов се миляна банька. Конечно треба, щоб одно мало довіре до другого. Часто лучаєть ся тепер почути від жонатих і відданих, що як би були знали, то були би не женили ся, або не віддавали ся. А хто сему винен? Винні родичі, а також і вони самі. Є люди, як то кажуть, що „дібрали ся", то вони жиють щасливо, а жиють тому, бо знають як жити. Зле думають ті дівчата і хлопці, котрі кажуть, що тільки всего їхнього, що він „попарубочить", а вона „подівочить". Не забувайте, що далеко довше жиють оженені ніж самотні. По тій причині обі сторони повинні приготовляти ся до спільного житя, а тоді ніхто не буде казати, що нема „добрих дівчат". Тому ще раз кажу, що у всім повинні бути границі. А ще додам, що взагалі женщини повинні стояти морально висше від мущин.

Варта, щоб і дівчата забрали голос в сій справі. (Б.)

КУПУЙТЕ ВСІ ВОЄННО-ЩАДНИЧІ МАРКИ (WAR SAVING STAMPS)

Ощадність є основою добробуту, а добробут є основою дійсного житя. Щасливими є лише ті, які працею і ощадностию доробляють ся маєтку. Щасливим народом є лише той, котрий працює і щадить. Ми подивім ся на широкий земський виднокруг, а побачимо на нім малі і великі держави, з котрих деякі меньші є сильнійші від деяких більших. Чому так водить ся у сьвіті? А тому, що ті меньші народи працюють звичайно більше ніж ті більші, і тому ті меньші є сильнійшими.

Праця і ощадність роблять нарід непобідимим; або иншими словами — працьовитий і ощадний нарід не лише ніколи не подасть ся під напором свого ворога, але ще відіпре кождий ворожий напад.

Сказав недавно один Американець, що ощадність виграє війну. І се є слушна правда. Вже тимсамим, що дане правительство не позичає гроший в иншій державі, але у своїй, виграєть ся половину війни. Коли дана держава не має змоги обмотати другу державу економічними сітями, тоді вона не виграє війни. Колиж даній державі бракує гроший і вона мусить запозичатись у другої держави, тоді тимсамим довгуюча держава є залежна від тої держави, яка випозичила їй гроші. А ми бачимо, що Злучені Держави не затягають для себе позичок у других держав, але противно, випозичають гроші другим державам. Се вже одно сьвідчить, що Злучені Держави мусять виграти війну. Але щоби Злучені Держави могли випозичати гроші другим державам і в той спосіб обезпечувати свою будучність, вони мусять затягати позички у своїх горожан. Тому ми мусимо помогти своїй державі обезпечити свою будучність, бо наша будучність залежить від будучности нашого краю. А поможемо Злученим Державам обезпечити свою будучність і виграти війну, коли будемо купувати воєнно-щадничі марки (War Saving Stamps). Сі воєнно-щадничі марки продаєть ся нині в кождій місцевости в державі по ціні $4.19. В січни 1921 року за ту марку, за котру ви заплатите в липни 1918 року чотири доляри і 18 центів, ви дістанете цілих 5 долярів.

Ми звертаємо увагу наших читачів на сі воєнно-щадничі марки. Нехай вони купують їх, бо се є під теперішну пору найбезпечнійша щадниця. Ви в жаднім банку не дістанете ґарантії на безпечність своїх гроший, а хоч і дістанете, то ся ґарантія не є певна, бо банк кождої хвилї може збанкротувати. Инакше маєть ся справа із воєнно-щадничими марками. Коли ви купуєте воєнно-щадничі марки, то за їх безпечність ґарантує держава. А прецінь не можна ніколи припускати навіть, аби держава збанкротувала; та ще держава, побудована на таких сильних основах, як Злучені Держави.

Коли ви вложите свої ощадности у державну касу, ви можете бути спокійні; ваші гроші не пропадуть. Берім на увагу ще й се, що крім певної ґарантії, держава платить вам за ваші гроші більший податок ніж деякі банки. На воєнно-щадничих марках держава дає вам 4%, а так великого проценту з певною запорукою ви ніде не дістанете. Тому витягайте ще й нині свої гроші з банків і купіть собі за них воєнно-щадничі марки, які в разі потреби, можете кождої хвилї виміняти собі на гроші.

Гроші — се амуніція. Купуйте бонди Свободи.

Через закупно бондів усунеть ся варварство.

Чим більше бондів, тим меньше воєнних страт.

Щадіть для свого краю, або пійдете в неволю Гунів.

ЦЕНТРАЛЬНА РАДА ПРОТИ ПРИКАЗУ ҐЕНЕРАЛА АЙХГОРНА В СПРАВІ ЗАСЇВІВ.

...иказ ґенерала Айхгорна. — ...ит на малій Раді. — Промо... Ковалеського, Любинського ... Грушевського. — Однодуш... протест. — Представники ...ецької команди у представ...ків української державної ...сти. — „Поправний текст" ...иказу. — Мала Рада про на... ген. Айхгорна щодо засїву ...ів. — Мир з Україною — се ...рмальність. — Теперішний ...огляд віденських кругів.

(„Дїло").

Львів, 22. цьвітня 1918.

В числї з 19. с. м. подали ми ...т Україн...ської Телеграфічної ...енції про вечірнє засїдане ...лої Ради 13. с. м., на якім ...ноголосно ухвалено протест ...оти видання приказу начальн...м вождом нїмецьких військ ... Україні ґен. Айхгорном в ...раві засївів.

Текст **приказу ґен. Айхгорна,** ...й принесла в числї з 12. с. „Кіевская Мисль", звучить:

„Зі всїх тепер одержаних ко...нікатів виходить, що весня...м засївам грозить опізнене. ...мо сего, що мінїстер рільн...цтва звернув ся з закликом ... селян і поручив рільничим ...тетам, щоби земля була ...оди засїяна тільки селянами, ...ежить сумнївати ся, чи рільн...ні комітети мати-муть в сїй ...раві значний вплив і чи се...ни приступлять до працї. То... то нїмецькі воєнні власти ...винні енерґічно напирати в ...начених їм воєнних областях, ...об засїяно землю, де се буде можливим, в порозуміню з ...раїнськими рільничими комі...ами, а в инших місцях — з ...цїятиви самих воєнних вла...й.

Широким селянським ма...м належить оголосити в спо... найбільше для них при...пний, що слїдує:

Нїмецький вожд на Україні ...е вимагати, щоби слїдуючі ...ки були сповнені:

1) До сего, хто засїває зем..., належать збори: одержує ... гроші в готівцї за зібраний ...жай по відповідних цїнах.

2) Селянин, який возьме ...лькість ґрунту, перевисшаю...його сили, і тому не обробить сих ґрунтів в цїлости, зробить в будуччині як народови так і українській державі шкоду, яка не дасть ся направити, за що буде строго караний.

„3) Там, де селяни не можуть засїяти всїх ґрунтів в селї і де находять ся ще земельні власники, сї останні можуть підняти ся обсїву ґрунтів і в сїм випадку рільничі комітети не можуть відбирати землї від дідича для справедливого її подїлу між селян. Селяни не мають їм в ніякий спосіб перешкаджати в обсїві землї. Для їх обсїву і переведеня жнив рільничі комітети мають достарчити дідичам коний, рільничих машин і насїня на обсїв. Ґрунтів, які рільничі комітети з припорученя державної власти на основі права подїлили, нїмецькі війска не будуть брати в рахунок в сїй думцї, що сї ґрунти будуть дійсно засїяні. Урядові прикази в справі засївів, видавані воєнними властями, мають бути розліплені в повітах на видним місци в мовах українській і нїмецькій і мають бути, о скільки се можливе, підписані місцевими рільничими комісіями, або відповідальними місцевими орґанами. На рільничі комітети належить вплинути, щоби на бажанє селян видавано сьвідоцтва про простір засїяної ними землї. Там, де рільничі комітети будуть відмовляти ся від виданя таких посьвідок, мають їх видавати нїмецькі воєнні власти. Про всї зарядженя, їх виконанє і наслїдки, а також про простір засїяної землї місцеві залоги мають донести головнодомандуючому до 15. мая с. р.

„Нїмецький вожд на Україні,
Айхгорн".

Запит українських соціялїстів-революціонерів.

Зараз на другий день по оголошеню сього приказу в „Кіевскій Мисли" українські соціялїсти-революціонери виступили на Малій Радї з запитом до правительства, чи такий приказ справдї виданий, а коли ні, то чи потягнено до відповідальности „Кіевску Мисль" за розширюванє неправдивих занепокоюючих вістий. В запитї вказано, що приказ не тільки вмішуєть ся у внутрішні справи української держави, але також нарушує земельний закон, закликаючи бувших земельних власників обробляти поля, які на основі закона вже не є їх власностию.

Над сим запитом вела ся на деннім і вечірнім засїданю горяча дискусія, яка закінчила ся однодушним ухваленєм відомої резолюції.

Мінїстер земельних справ Микола Ковалевський, відповідаючи на запит, сказав:

„Автори запиту хотять знати, чи такий приказ дійсно видано і чи не є се тільки неправдиве донесене ґазсти. Отже такий приказ істнує. Він є продуктом заходів щодо земельного питаня, які почали ся в останних часах. В сих днях почали прибувати до Києва якісь делеґації, які звертають ся до Центральної Ради з просьбами змінити земельний закон і з домаганями заступити теперішне соціялїстичне правительство т. зв. діловим. Сї делеґації сфабриковані не без участи поміщицьких крутів. Цікаво, що нїмецький приказ хронольоґічно сходить ся з сими делеґаціями.

„По сути приказ є вмішанєм у наші внутрішні справи. Нїмецька команда не довіряє менї яко мінїстрови земельних справ і сама береть ся за роботу. Я далекий від говореня, що „на Шипцї все спокійно", одначе ми далекі від того катастрофального положеня, як се дехто любить представляти. Всї землї будуть засїяні. Такі відомости приходять від земельних комітетів і всїх аґентів, яких розіслано на місця.

„В приказї є одна точка, яка готова зруйнувати нашу земельну справу. Там, де зберегли ся власники, говорить приказ, селяни не можуть самі засївати. Значить, для того, щоб селяни могли засївати, треба зруйнувати двори. Се вносить непорозуминє в село. Нїмецькі начальники на місцях будуть кождий видавати свої прикази і по своєму рішати земельну справу.

„Я — кінчить мінїстер — не міг безпосередно заявити нїмецьким властям свого протесту проти приказу. Се зробить президент мінїстрів і мінїстер заграничних справ. А я заявляю, що при такім положеню не можу нести дальше відповідальности за дальше веденє справи і відповідати за площу засївів. Тому я нинї подав заяву, що уступаю зі свого становища".

Управитель мінїстерства заграничних справ Любинський вказує на те, що справа ще не вияснена, та що для уступленя мінїстра Ковалевського нема достаточних основ. „Приказ — говорить він — се плід аґітації. В Берестю було ясно умовлене повне невмішуванє в наші внутрішні справи, в наші соціяльні реформи. Нїмцї в Берестю нераз дивували ся, не могучи зрозуміти нашої соціяльної полїтики. Я їм заявив словами їх поета: „Вер ден Діхтер віль ферштеген, мус ін Діхтер Лянде ґеген" (хто хоче розуміти поета, мусить іти в його край). Одначе вони звертають ся за рішенєм своїх сумнївів не до нашого правительства, а розпоряджують ся самі".

Президент Центральної Ради проф. М. Грушевський заявив: „В переговорах з Нїмцями я нераз зазначував, що першою умовою наших добрих взаїмновідносин повинно бути невтручуванє в наші справи. І коли вчера до мене явились представники нїмецького уряду для розмов по економічних справах, я в присутности голови Ради мінїстрів і управляючого мінїстерством чужоземних справ заявив нїмецьким представникам, що сей наказ ніби був виданий длятого, щоб розстроїти наші відносини.

„Я осудив рішучо наказ. Я гадаю, що наш уряд зуміє ужити заходів, щоб такі випадки більше не повторювались. Я гадаю, що наше селянство не повинно реаґувати так горячо, як наш товариш Одинець, і що уряд зуміє оборонити наш дальший мировий і культурний розвиток".

Дальший хід дискусії і резолюція відомі зі звіту Української Телеґрафічної Аґенції, поданого в числї з 19. с. м.

Однодушний протест Ради викликав у нїмецьких війскових кругах велике вражінє. Представники нїмецької команди удали ся зараз до голови Центральної Ради проф. Грушевського, до президента мінїстрів Голубовича, до управителя мінїстерства заграничних справ Любинського і до визначнїйших полїтичних провідників, стараючи ся ослабити некорисне вражінє приказу ґен. Айхгорна. Між иншим вказували на те, що приказ поданий в „Кіевскій Мисли" невірно.

Наслїдком сього Українська Телеґрафічна Аґенція розіслала 16-го с. м. **поправний текст** третої точки приказу, яка звучить:

„Там, де селяни не можуть засїяти цїлої землї і де ще є великі власники, вони повинні заняти ся засївом. Сим не нарушуєть ся права на законний подїл землї земельними комітетами. Селяни в таких випадках не повинні перешкаджати засївам".

Чи сим інцидент оконечно полагоджено, не знаємо. В кождім разї відомість вчерашної „Нае Лемберґер Цайтунґ" про уступленє Малої Ради вважаємо неправдоподібною. Мала Рада є виконуючим видїлом повної Ради, отже не може уступити, доки повна Рада не вибере новий виконуючий видїл. А повна Рада уступає 12. мая місця Установчим Зборам, отже уступленє Малої Ради в таких обставинах було би безпредметове.

З дискусії звернемо увагу на заяву мінїстра Ковалевського про корисний стан засївів.

Вкінци вкажемо на те, на що вказували вже при инших нагодах: що українська державна власть вміє постояти в обороні державної суверенности Української Народної Республики.

(„Дїло").

(У.Т.А.) Київ, 14. цьвітня 1918.

На вчорашнім нічним засїданю Малої Ради провадились суперечки по інтерпеляції українських соціял-революціонерів з приводу наказу нїмецького головно-командуючого фельдмаршала Айхгорна щодо засїву ланів. Суперечки мали палкий характер і всї промовцї одноголосно зазначили, що подібні накази досягнуть якраз протилежних наслїдків. Поле опинить ся незасїяним. Скількість хлїба погрожуючо зменьшить ся. Всї промовцї настоюють, що Ковалевський повинен взяти свою відставку.

Янко (український соціял-революціонер): „В своїм бажаню відістати власть на землю пани не зупинять ся перед звертанєм навіть до чужинцїв. Се видно з тексту самого наказу нїмецького генерала. Така полїтика ні до чого доброго не доведе. Я не бачу такої сили, яка моглаб примусити селян видати панам насїнє, худобу й реманент. Такі накази можуть викликати тільки величезне обуренє і розрухи. Тїсамі люди, які ще так недавно розпинались за Неньку Україну, готові продати свою державу чужинцям, аби тільки зберегти свої маєтки і кишенї, про них не будемо довго говорити. Нам треба заявити нїмецькому урядови, що весь той заколот здіймає купка ворогів української держави". (Тут пять рядків цензура сконфіскувала).

Корчинський (соціял-федераліст): „Ми завше були проти соціялїзації землї, але тут мова не про аграрну реформу, а про реставрацію великого землевласництва; ми хоча не ухвалили земельної полїтики мінїстра Ковалевського, але при данім становищи ми проти його відставки і будемо підтримувати уряд в його боротьбі з поміщиками й імперіялїстами".

Зарубін (російський соціял-революціонер): „Для нас було і ранїйше ясно, що нїмецький уряд не допустить соціялїзації землї. Вони мали таку мету: їм по перше потрібний хлїб і по друге треба було розколоти і утворити ряд буферних держав із Росії. Все се ми передбачили ранїйше і тому пропонували не роздроблювати Росії. Сучасне становище се помилка тих проводирів, які йшли по шляху роздробленя Росії. Єдине, що Німеччина могла дати Україні, се право писати по українськи накази про повернене землї українським поміщикам".

Порш (український соціял-демократ): „Ми обмірковуємо акт великої полїтичної ваги. Нема чого тепер говорити про єдність усього революційного фронту, посилаючись у бік єдиної-неделїмої, а красше поговоримо про єдиний революційний фронт на Україні. Наказ ударив не тільки по селянству, а якраз по інтересах центральних держав, бо він внесе великий заколот в селянство і ми тодї навряд чи всилї будемо виконати умови договору про доставу центральним державам хлїба. Коли на територїї України нїмецький суд судив наших громадян, то бувший мінїстер справедливости Ткаченко видав особливий наказ, що такі приговори нїмецького суду не підлягають виконаню. Те-ж повинен зробити й тепер мінїстер земельних справ, якому слїд видати розпорядженє про невиконанє наказу ґенерала Айхгорна".

На кінци Порш оголошує таку резолюцію, яку одноголосно ухвалено:

„Мала Рада, вислухавши поясненя мінїстра земельних справ на інтерпеляції в справі наказу фельдмаршала Айхгорна про засїв нив на Україні й заяву мінїстра про відставку, і Українська Центр. Рада уважає потрібним заявити і сказати, що нїмецькі війска покликані українським урядом для допомоги в справі заведеня порядку на Україні лиш у тих межах і напрямі, які будуть зазначені урядом української Народної Републики, що ніяке самовільне втручанє нїмецької й австро-угорської висшої команди в соціяльно-полїтичне й економічне житє України недопустиме, що такі втручаня як згадані накази фельдмаршала Айхгорна можуть лише дезорґанізувати наше господарське житє, зробити неможливим виконанє тих економічних договорів між Українською Народною Републикою і центральними державами, котрі в сї днї виробляють ся і підписують ся представниками згаданих держав. Разом з тим Українська Центральна Рада, відкидаючи відставку мінїстра земельних справ, поручає мінїстрови земельних справ широко оповістити всю людність України, що наказ фельдмаршала Айхгорна не повинен виконувати ся, мінїстрови закордонних справ скласти протест проти наказу фельдмаршала Айхгорна як і иншого дотеперішного самовільного втручаня нїмецько-австро-угорських військових властий в соціяльно-полїтичні відносини на Україні, голові Ради Народних Мінїстрів зробити відповідну заявну ноту берлїнському і віденському урядови в справі сього наказу, й переходить до чергових справ".

(„Дїло", 24. 4. 1918).

Львів, 23. цьвітня 1918.

Чому уступив ґраф Чернін? Дискусія на сю тему не втихає досі. Одні вважають причиною димісії ґр. Черніна його полєміку з Клемансо. Він — мовляв — викликав її непотрібно та вплутав у справу найвисші сфери держави, зокрема корону. Граф Чернін утруднив внутрішне полїтичне положенє в державі — говорять другі; своєю промовою до відпоручників віденської ради міської він викликав бурю в таборі Чехів і півдённих Славян. До того з огляду на опозицію Поляків ґраф Чернін остав би без більшости в австрійській делеґації.

Все те правда і ні. Бо ґраф Чернін оставав фактично „ін статус демісіоніс" вже богато давнїйше перед своєю промовою до віденських міських радників і перед аферою з Клемансо. Його послїдні слова і дїла були подиктовані сьвідомистию близкого кінця. Знав про него бувший мінїстер заграничних справ зараз після заключеня берестейського договору в дни 9. лютого с. р. Стверджають се два пів урядові голоси, особливо замітні в дискусії про димісію ґр. Черніна, які можна вважати на-пів автентичними поясненями питаня. Один з сих голосів се статя орґану нїмецької християнсько-суспільної партії, яка вважаєть ся найсильнїйшою підпорою корони. Другий — се промова лїдера тої-ж самої полїтичної групи, кн. Лїхтенштайна, який остає в близких відносинах до найвисших чинників в державі.

Розглядаючи причини, що зложили ся на уступленє ґр. Черніна, пише „Райхспост": „Ґр. Чернін уступив виключно з тої причини, що в поодиноких питанях він почував ріжницю між поглядами своїми і корони. Сї ріжниці думок відносили ся виключно до подробиць заграничної полїтики та не є вони нинїшні ні вчерашні, тільки повстали вже перед кількома місяцями. Так, на примір, полагодженє холмського питаня стрінуло ся з замітами о стільки, що ґр. Чернін очевидно під напором тодїшних відносин спричинив для монархії пізнїйші трудности, які бодай в части можна було обминути. Додатковий договір після берестейського мира — здаєть ся — був признанєм ґр. Черніна, що він не зробив сего, що міг зробити".

Те, що „Райхспост" обслонює загальними фразами, висказує зовсім отверто кн. Лїхтенштайн у своїй промові, виголошеній минулої суботи на віденських зборах католицьких робітників. „Послїдна промова ґр. Черніна — говорив голова християнсько-суспільної партії — перед відпоручниками міської ради Відня виявила його намір внести димісію, і широкі круги зрозуміли її як працьальний виступ мінїстра. Тільки загально вдержуєть ся хибний погляд про дійсну й одиноку причину його димісії. Ґр. Чернін уступив, бо він не мав надії протягом короткого часу, який оставав йому до розпорядимости, до поєднаня з Поляками, у яких берестейський договір викликав обуренє. Ґраф Чернін уступив з патріотичних мотивів, бо вважав свою особу перешкодою успішного ходу делеґаційної сесії. Кождий з його наслїдників буде могти лекше дати почин до так конечної, негайно потрібної угоди між Поляками й Українцями в холмській справі і в инших спірних точках, та сю угоду щасливо довершити.

„Я далекий від того — виводив кн. Лїхтенштайн дальше — щоби з приводу поодиноких постанов берестейського договору робити закид ґр. Чернїнови. Договір треба було заключити без проволїканя, бо се був тільки формальний мир, після якого мали пійти наші війска походом в далекі краї царської імперії, щоби освободити сумежні з нами народи від варварських злочинців".

Берестейський договір назвав кн. Лїхтенштайн тільки формальним договором. Ся заява в устах голови пів-офіціяльної партії, полїтика, що має звязки з двірськими кругами держави, особливо замітна і особливо цінна. Тим важнїйша, що складає її кн. Лїхтенштайн нинї після ратифікації договору Німеччиною, Туреччиною і Болгарією, державами, звязаними з Австро-Угорщиною тїсним союзом, що заключили мир разом і солїдарно, та проголошує її в часї, коли наближаєть ся реченець додержаня мирових постанов Австро-Угорщиною.

Не наше дїло входити в те, чи кн. Лїхтенштайн зробив добру прислугу державі й цїлій монархії, відкриваючи заслону, що покривала австро-угорські дипльоматичні містерії, серед яких можливо родили ся замисли ґр. Черніна перед днем 9. лютого с. р. Чи є в інтересї монархії, щоб весь полїтичний сьвіт дізнав ся про те, що мирові договори мало би заключуватись тільки для форми, щоб нею прикрити намір війскового походу, а не длятого, щоб додержати його змісту — се оставляємо також на боцї. Впрочім „резервацїо менталїс", хоч би й допустити її у одного з контраґентів, Української Републики не обовязує.

Для нас важне, що нинї деякими полїтичними кругами вважаєть ся берестейський договір тільки формальним. Се вказує на те, що вони бажали би таким чином увільнити себе від обовязку додержаня всїх його постанов. Та для української держави і для нас берестейський договір важний цїлим своїм полїтичним змістом, який вважаємо в його цїлости ненарушимим і за який в потребі постоїть державна і недержавна Україна.

ДЛЯ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА І ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ".

Хто зміняє свою адресу, нехай витне сю картку, долучить почтову марку за 5 центів і вишле на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

До Адмінїстрації „Свободи":

Залучаючи почтову марку на 5 центів прошу змінити мою адресу.

Моя стара адреса була:

Число відділу.........
Імя ....
Улиця ....
Почта ....

Нова адреса є:

Число відділу.........
Імя ....
Улиця ....
Почта ....

УВАГА: Член У. Н. Союза мусить подати число свого відділу у відносній рубрицї.

ДОПИСИ.

З ST. JOSEPH, MO.

Дещо про наше житє в Ст. Джозеф.

Дуже сумно би було, як би хто з наших сьвідомійших Українців загостив до нас та подивив ся на наші поступки і житє наших галицьких Українців — в тій місцевости, котра має таке гарне назвиско...

Ми маємо тут товариство „Зап. Січ", відділ У. Н. Союза. Се товариство має заледви кількох членів, але се члени старі, мешкають тут від кількох років, відносять ся прихильно до свого народу, і вони сьому товариству не дадуть упасти. А деж решта Українців? Чому вони тут не прийдуть і не належать там, де ми? А тому, бо брак у них сьвідомости і любви до свого народу, бо вони занадто зарозумілі, бо в Америці забогато розуму набрали ся... Неодин мудрагель каже, що як тільки до краю поверне, то зараз його громада війтом вибере. Така в них надія! Їм тут не треба ані асекурації, ані церкви, ані школи, ані читальні. Окрім того вони ще й поводять ся дуже лихо. Неодин зіставив свою фамілію в старім краю, а собі самому робить тут — як він каже — „ґуд тайм". Цілий свій заробок лишає по сальонах, а потому по кортах, і при склі розмаїті пісні по польськи виспівує, так як би на тім люстрі були ноти...

Гей братя, отямте ся, бо ваш „ґуд тайм" буде мати дуже сумний конець! Погадайте собі, яка ваша смерть може бути... А може вами потому будуть гордіти так, як ви тепер гордите нами. Можете сьміло собі представити, що як ви тепер не стоїте за своїм народом, так і наш нарід за вами не постоїть. Не любите свого, то і вас не люблять. Схаменіть ся, братя! Таж ми один нарід, діти одної Неньки України. Таж ми маємо своїх провідників тут в Америці, маємо свою орґанізацію, свої читальні, свої парохії, свої галї, де можемо сходити ся і радити ся над своїми пекучими справами.

Те, що я тут сказав, не відносить ся до цілого нашого загалу, але до тих байдужних одиниць, котрі не хотять, чи може не вміють цінити свій дорогий нарід і не вміють поперти його так, як сього вимагає потреба і вага теперішної хвилї. Не хочу тут наводити невідповідних поступків деяких одиниць, бо сподіваю ся, що мої прості, але щирі слова наведуть їх на добру дорогу.

Стефан Юркевич.

З HERKIMER, N. Y.

Вони правди не люблять.

В числі 103-тім „Народної Волї" була поміщена допись про збірку на фонд для „Робітничої Ґазети" в Киеві, котру збирав Левко Весоловський на українськім вічу дня 10-го грудня 1917 року в Геркімер, Н. Й. Автором згаданої дописи був Гр. Осипів. Він не помилив ся, а сказав те, що кождий чесний та інтеліґентний чоловік повинен сказати; йому признає рацію ціла наша українська громада. Слава такому чоловікови, що боронить нашу місцеву громаду перед такими людьми як Весоловський, Луцишин, Боднарчук, і їм подібні. Та сї остатні людці правди не люблять. Вони ненавидять такого чоловіка, що говорить правду в очи; не терплять і Гр. Осипова за те, що в своїй дописи домагав ся, щоби зібрані на їх вічу жертву були вислані на ту ціль, на котру були пожертвовані, або щоби хоч здати справоздане зі збірки.

Та ось аж за девять місяців часу довідуємо ся з числа 109 „Народної Волї", з відповіди написаної Іваном Луцишином, що ті всї гроші, зібрані на їх вічу, не дано на ту ціль, на котру були жертвовані, а пійшли вони на покрите вічевих коштів, а то Січинському за його реферат $20, за галю $12 — разом $32, і ще на щось там, так що ще й не стало, бо каже що „збірка принесла несповна 17 долярів". Файне справоздане, нема що казати!

І чому та збірка пійшла на покрите вічевих коштів, коли Січинський на тім вічу виразно сказав, щоби вічевики скинули ся по кілька центів на фонд для „обітничої Ґазети" в Києві. Сї слова чули около три сотки вічевиків. Сего ніхто не може заперечити: нї Луцишин, нї Весоловський, анї ніхто з їх компанії. Се є правда. Неправдою є, щоби хтонебудь згадував про покрите вічевих коштів; таких чи подібних слів присутні не чули. Так брехати — то вже встид і ганьба.

Мене не обходить та ціль, на котру збирало ся жертви, але жалую і душа болить, що на таких і подібних народних вічах в такий спосіб обдурюють наш український нарід. Збирають жертви врічи на якусь ціль, а опісля роблять зі збіркою те, що їм подобаєть ся. А коли хто з добрих та чесних людий домагаєть ся правди, то вони його обкидають лайкою та називають киринником. Такого підлого способу вживають наші геркімерські большевики-недолюдки. Ганьба і встид!

Темняки навіть не розуміють слова „аранжер". Думають, що як Гр. Осипів в своїй дописи сказав, що аранжером віча був Весоловський, то так як би був нортом, свинею, або чимсь подібним. Видно, що й сам Весоловський сього слова встидаєть ся. Бо деж, справді, таку вчену, високо аристократичну людину, як Весоловський, назвати аранжером!... Тай Луцишин (його кмотер) в своїй відповіди стає в обороні вченої людини і каже: „Неправдою є, що Весоловський був аранжером віча, бо нас було аж пять людий, вибраних до сего товариством".

Дальше той поступовий кмотер Луцишин напав в своїй відповіди на чоловіка, котрий нічого не винен, і каже, що Осипів вивів парафіян в поле. Неправда. Сей чоловік не втручуєть ся в жадні парафільні справи і сего йому ніхто не докаже! Осипів обходить ся з парафіянами як з братами-робітниками. Се є правда. Неправдою є і се, щоби Осипів старав ся бути проводиром тов-а „Провидіне". Се є підла, остатна брехня! Кмотер федераційник називає чоловіка прихильником якоїсь-там Федерації. Та цікава річ котрої? В Америці є богато Федерацій, а найбільшою є „Федерація Праці". Та Луцишин про жадну иншу Федерацію не знає, тільки про одну-однісеньку: „Федерацію Українців". Та як би „Федерація Українців" мала таких всїх членів як Луцишин, то з неї вже і слїду не булоб. А всеж він себе називає поступовцем, федераційником, соціялістом, хоч нїчого в подібних напрямках не робить.

Страх, як він боронить своє поступове товариство, відділ У. П. Р. О., котре складаєть ся аж з трох членів. То вам вже раз поступове! Членами того товариства є: Іван Луцишин, його кобіта тай ще одна жертва. Таким поступом то попросту треба встидати ся, а не хвалити ся. З такими людьми, як Луцишин, Весоловський і їх поступове товариство, то не тільки, що не треба з ними лучитись, але треба старати ся, щоби їх навернути на дорогу правди, на дорогу чесноти.

Томуж шановні громадяни повинні се запамятати та на кождім їх поступку звертати їм увагу в їх нечеснім ділї. Не підтримувати їх своїми ніклями, бо під теперішний час і нікель має свою вартість. Що вони так обріхують людий, то треба знати те, що вони правди не люблять.

Правдолюб.

ПОЗІР НЮЙОРЧАНЕ!

ШКОЛА ДЛЯ НЕГРАМОТНИХ

почала ся ще від першого сего місяця. Школа містить ся в Українськім Народнім Домі під ч. 217-219 Іст 6-та улиця, Ню Йорк, Н. Й. Наука відбуває ся кождого понедїлка і четверга від години 8-ої до 10-ої вечером. По всякі інформації прошу зголошувати ся на повисшу адресу. Вписи відбувають ся кождого вечера в офісі Укр. Нар. Дому, як рівнож в офісі парохіяльнім. 122,24,26

Заряд Укр. Нар. Школи при Укр. Нар. Громаді.

ЗАЗИВ ДО УКРАЇНЦІВ ГРЕЦЬКО-КАТОЛИЦЬКОГО ОБРЯДУ В ПІТСФІЛД, МАСС.

Братя і Сестри! Як Вам відомо, в Пітсфілдї основано парохію в р. 1916. Оснувателями були знані Вам особи, котрі при помочи о. М. Даниловича взялись до зорганізованя нашої парохії. Скликано мітінґ, на якім вибрано комітет церковний, котрий мав займити ся купном льотів. За недовгий час куплено і льоти під будову церкви, котрі є дуже відповідні, бо се місце надаєть ся якраз для Божого дому.

Як видите самі, нам без церкви, без школи і без просьвіти годі далї жити. Діти з кождим роком збільшають ся, а як не будемо мати де їх навчити свого рідного письма і своєї рідної мови, то наша будучність пропаде раз на все. Бо чужа школа нас не загріє; чужа школа добра, коли свою маєте; в чужій школї Ваші рідні дїти стануть Вам чужі.

Щоби того уникнути, стараймо ся побудувати хоть малу церковцю, де містилаб ся і рідна школа. Коли будемо мати свою церкву і школу, то певно що буде надія на ліпшу будучність. Тільки не пожалуймо труду та возьмім ся за діло щиро і з пожертвованем. Зеднаймо ся всї як один, зложім свої жертви, а все трудне легко сповнить ся. Тільки єдність і охота нас здвигне до ліпшої будучности.

Тож комітет взиває Вас всїх щиро, що коли мітінґ буде оголошений, то просимо зійти ся та порадимось, як маємо поступати з сею справою. Не відкладайте з дня на день, не говоріть, що без Вас обійдеть ся на тім мітінґу. Так скаже один, другий і третий, а тоді з ким що порадити і як нам робити? Коли Ви так будете відкладати з дня на день, з місяця на місяць, з року на рік, то таким чином ми ніколи не дійдемо до цїли. Ще раз кажемо: Не відкладайте сеї справи на завтра; робіть нині, щоб завтра не було запізно! Тепер настала важна хвиля, підчас якої нам спати не вільно! Треба боротись о красшу долю, бо вороги не сплять, а чигають на наші пяти, мовби хотіли живцем нас поїсти або у своє стадо затягнути. Тож не даймо ся повести на злу дорогу! Подаймо собі руки, та до праці, до єдности, бо невистарчить називати себе Українцем греко-католиком і не йти до православної церкви. На тім справа не кінчить ся! Треба свою сьвятиню побудувати, а тоді ми можемо назватись Українцями грецько-католицького обряду.

Коли у Вас, дорогі Братя і Сестри, ще не згасла любов до своєї сьвятої віри, до дорогого нам обряду, до нашого обичаю і рідної мови, до всього, що нам є миле та дороге — то всї ми, як один, повинні піддерти так важне діло, котре в будучности принесе користь для нас і для наших потомків. Бо коли ми се собі злегковажимо і скажемо, що нас замало, ще нема для кого будувати, зіставити на пізнійше, то тим гірше зробимо, бо самі наші діти будуть на нас нарікати, що ми нїчого доброго для них не зробили.

Тепер відозвемось до тих, що не мають дітий, і до самотних, котрі мають гадку по війні вертати ся до рідного краю. Як Ви, Родимці, маєте хоч крихітку любови до свого рідного народу, до своїх братів і сестер, то не відмовте нам помочи в сім так важнім ділї, бо обовязком християнським і народним є для нас усїх, аби ми собі взаїмно помагали, бо що долягає котрому змежи нас, то повинно нас усїх обходити; бо коли і там за морем, в нашій милій країні, терплять горе наші земляки, то й ми тут з тої причини також терпимо. Ми повинні в любови зеднатись, просьвічатись і вчитись поступати так, як инщі поступові люди. Ми все можемо зробити, тільки треба нам щирої і невтомимої праці. В недовгім часї можемо надіятись на ліпшу будучність, тож нехай між нами не буде ані одного, котрий міг би відказати або собі злегковажити і не дати хоть яку малу лепту на будову своєї рідної сьвятинї. Коли зложимо разом усї жертви, то в короткім часї можна буде приступити до будови церкви.

Тож просимо і взиваємо Вас по щирости і по братерськи: Коли сей зазив прочитаєте, розкажіть усьо тим, котрі ґазети не читають, і заохотіть їх до парохії, до нашої громади! Маємо надію, що на се діло ніхто з наших греко-католиків не відмовить своєї помочи, а кождий зі щирого серця дасть свою лепту на будову Божого дому, який ми бажаємо як найскорше побачити у нашім місточку Пітсфілд. Щасть нам, Боже, в сім ділї!

ЗА КОМІТЕТ ПАРОХІЯЛЬНИЙ:
Юрко Спасик, предс.
Іван Тимчук, кас.
Николай Бандура, секр.

ПОЗІР! РОДИМЦІ! ПОЗІР!

Тов. „Буковина", від. 14 У. Н. Союза в Ню Йорку

устроює

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 19. ЖОВТНЯ 1918

в Українськім Народнім Домі, 217 Іст 6-та ул., Ню Йорк, Н. Й.

Початок о годині 7-мій вечером.

Вступ 35 цнт. разом з гет-чеком.

Музика ім. Лисенка під управою п. Волинця.

Дорогі Родимці! Товариство запрошує Родимців нюйорських і доокoличних, прибути на сей баль і разом з нами чесно забавити ся. А хто з Вас не мав нагоди до сего часу стати членом нашої дорогої орґанізації, то на сім бали може вписати ся в члени. До Товариства будемо принимати нових членів без жадного вступного а до У. Н. Союза після статута. 122-25

ЗА КОМІТЕТ ТОВАРИСТВА:
Теодор Сегрча, предсїдатель,
Іван Гонтарук, касієр,
Мафтей Ставчанський, секретар.

РЕКОРДОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАР. СОЮЗА

за місяць вересень 1918 р.

НОВОПРИСТУПИВШИЙ ВІДДІЛ.

Товариство ім. Михайла Грушевського в Рацін, Віс.

В. 158. Безушків Володимир, Гребенець Семен, Манянчин Анна, Ступак Федор, Волошанський Григорій, Загайло Григорій, Гренець Марія, Павлюк Анна, Ткачук Дмитро, Цинко Михайло, Дзидзан Андрей, Галів Олекса, Голуб Марія, Монянчин Данило, Павлюк Петро.

Братство св. Михаїла, в Скрентон, Па.

В. 159. Макута Марія, Дюс Онуфрій, Амброзий Марія, Бейко Яків, Дранута Гнат, Камінський Михайло, Камінська Марія, Короташ Йосиф, Ляхович Михайло, Ляхович Текля, Ремез Іван, Лучій Йосиф, Ткач Ілько, Тирпливець Ілько, Зіняк Андрей.

Братство св. Василія в Ембрідж, Па.

В. 161. Голобан Катерина, Касич Іван, Свердан Микита, Берців Гнат, Днiстрян Феня, Фик Михайло, Оленич Михайло, Сонімецький Микита, Загардницький Николай, Бахор Ігнац, Бахор Марія, Лабан Текля, Палюга Анна.

Товариство „Єдність" в Філядельфії, Па.

В. 163. Антош Василь, Кріль Теодор, Куцляк Іван, Лишак Петро, Лешак Михайло, Лисик Іван, Мельник Петро, Баранич Михайло, Перчик Василь, Сорока Теодор, Сосновий Михайло, Сій Петро, Шеґда Іван, Шеґда Іван (с. Николи), Шеґда Максим, Триш Павло, Цельонка Дмитро, Гарпул Іван, Колодчак Павло, Нагірний Олекса.

Товариство ім. Михайла Грушевського в Бервік, Па.

В. 164. Малецький Іван, Дуб Іван, Кунь Михайло, Джох Іван, Куба Михайло, Реґісбурґ Іван, Рибак Константин, Шкабарський Михайло, Брижавський Йосиф, Піціль Михайло.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Олесьневич Параска, Курилів Василь.
В. 6. Плетеник Василь.
В. 9. Лучканин Теодозія.
В. 20. Мосич Василь, Олійник Михайло, Стефаню Петро.
В. 25. Логин Осип.
В. 47. Мілян Василь.
В. 54. Решетило Іван 2.
В. 55. Лучка Афтаназий, Ліщинський Ізидор, Бартох Матвій, Задорожний Іван, Горнячек Григорій.
В. 58. Максимович Лев, Хоптянна Марія, Гуменний Василь, Мацик Теодор.
В. 61. Урівчак Михайло, Коземчак Анна.
В. 65. Голобовський Теодор, Стадник Данило, Балик Михайло, Лящук Стефан, Барна Теодор, Оприск Іван.
В. 70. Хухра Іван, Сеньковський Ів.
В. 71. Чудо Михайло.
В. 74. Червінський Никола, Шебець Іван, Бабійчук Василь.
В. 80. Слизяк Стефан.
В. 81. Гацакира Теодор, Ціпій Іван, Олексюк Максим.
В. 84. Чапліпський Іван, Бивзюк Павло.
В. 87. Сахар Михайло.
В. 88. Ковалишин Кирило, Сьпівак Гавришко.
В. 89. Ромасік Параскева.
В. 96. Лапіцький Іван.
В. 103. Яремчук Петро, Соловій Іван, Сорохтий Іван, Труш Михайло, Романів Іван, Яремчук Петро.
В. 104. Савка Анастазія, Савка Іван.
В. 106. Жомирчак Никола, Стефанович Іван.
В. 108. Дунець Владислав.
В. 109. Стехуляк Іван.
В. 112. Купчик Тереса.
В. 114. Ставінога Федор.
В. 117. Гирович Михайло.
В. 120. Татар Казимир.
В. 124. Вітушинський Стефан, Максимів Данило, Баляс Павло, Ґураль Іван, Каковський Левко.
В. 132. Ганяк Никола.
В. 136. Ваврин Михайло, Батюк Антін, Плятек Йосиф.
В. 137. Підгайна Розалія, Вересюк Розалія.
В. 139. Чучман Александер.
В. 141. Горончук Григорій, Ших Михайло.
В. 143. Скоревич Евстахій, Пшик Параня, Химера Александра.
В. 144. Ямка Михайло.
В. 146. Гащин Тимко.
В. 147. Маряк Павло, Халупа Дмитро, Шіпка Стефан, Хомик Михайло, Коваль Василь, Фіялка Іван, Магуляк Антін.
В. 150. Косован Никола, Найда Ів.
В. 153. Гулій Михайло.
В. 155. Ковальська Анна, Гіба Марія, Скріка Андрей, Смолій Михайло.
В. 174. Козуб Василь.
В. 202. Куціпак Михаліна.
В. 213. Мина Дмитро, Когут Мих.
В. 214. Максимнюк Танасій.
В. 233. Дзюма Петро.
В. 228. Кріль Ева.
В. 237. Мороз Катерина, Мороз Йосиф, Марчишин Татіяна.
В. 245. Бойко Йосиф.
В. 247. Сас Марія, Косовська Катерина.
В. 270. Острувка Іван, Артимяк Вас.
В. 276. Лавринок Стефан, Бутрей Іван, Морквяп Стефан, Лавринок Михайло, Андрусик Теодор, Шимко Стефан, Федусько Теодор, Гомзяк Никола, Федусько Василь, Крись Михайло.
В. 288. Захарко Анна.
В. 296. Колодій Теодор.
В. 300. Кізло Федор, Балагуш Петро, Ганчарик Дмитро, Петришин Сташко, Кохан Максим.
В. 303. Козоріз Гаврило, Бойчук Василь, Шашковецький Іван.
В. 326. Маційовський Антін.
В. 332. Петришанка Іван.
В. 336. Репужинський Никола, Семник Никола, Гальціпак Михайло, Кісіль Григорій, Олексик Стефан, Бойко Василь.
В. 338. Кульчицький Никола.
В. 354. Волинюк Захарій.
В. 370. Вергун Роман.
В. 380. Маркович Стефан.
В. 384. Карабін Петро.
В. 400. Чабан Петро.

ЧЛЕНИ НАНОВО ПРИНЯТІ.

В. 3. Могоровський Михайло.
В. 12. Гончар Онуфрей.
В. 14. Грицюк Іван.
В. 17. Терлецький Іван, Скиба Теод.
В. 36. Гой Паранька.
В. 44. Кравчишин Микола.
В. 56. Родзінський Павло.
В. 63. Сенько Василь.
В. 66. Федуняк Миколай.
В. 68. Демкович Андрей, Наконечний Дмитро.
В. 75. Гичпан Андрей.
В. 77. Головід Петро.
В. 103. Салаш Антін.
В. 109. Капіс Стефан.
В. 122. Творищ Михайло.
В. 133. Клюфас Михайло.
В. 136. Зарічняк Іван, Рибак Стефан.
В. 144. Лукович Анна, Маслій Никола, Бих Віктор.
В. 146. Мехкота Тимотей, Процишин Анна, Яремчук Стефан, Процишин Панько.
В. 151. Лось Юлія.
В. 156. Кузик Василь.
В. 217. Бaберусь Михайло, Бойко Михайло, Данилів Михайло.
В. 220. Дмитраш Йосиф.
В. 229. Москаляк Сенько.
В. 237. Сопко Андрей, Калічак Няк.
В. 248. Городницький Яцко, Костишин Семен, Сліпак Павло.
В. 270. Струж Роман, Дячик Григ.
В. 277. Гриньков Василь, Крупа Василь, Коба Константин.
В. 292. Наконечний Теодор, Баранська Анна (Ґей), Баранецький Никола, Трухин Григорій, Топольніцький Василь, Бабій Стефан.
В. 301. Павлюк Григорій.
В. 316. Голембйовський Петро, Гнатів Кость, Данилишин Стефан, Завацький Михайло, Маслій Данило, Чайчук Іван.
В. 366. Задерецький Николай.
В. 341. Крижепінський Йосиф, Гнадків Фруська, Матійчук Теодор.
В. 351. Кутянський Никола.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ КАРТАМИ (ЛИСТАМИ).

В. 15. Даців Антін.
В. 23. Лаврів Александер.
В. 35. Матолич Михайло, Матолич Василь.
В. 36. Лиса Агафія, Шевчук Єрина.
В. 75. Ярема Александер.
В. 76. Пристаюк Антін.
В. 78. Пташинський Теодор.
В. 83. Антонович Петро.
В. 102. Вишньовський Василь.
В. 112. Вишньовська Марія.
В. 136. Ялечко Йосиф.
В. 142. Гавришко Михайло.
В. 147. Хома Станіслав.
В. 155. Кліщ Ілько.
В. 156. Кіцак Катерина Іщук.
В. 206. Швець Андрей.
В. 217. Попадюк Петро.
В. 229. Цурій Катерина, Цурій Стеф.
В. 235. Бобак Леон.
В. 237. Гайда Теодор.
В. 243 Сиціцький Ілько.
В. 248. Шулин Теодор.
В. 282. Сеньків Василь, Дідуник Николай.
В. 288. Вінніцький Григорій.
В. 301. Мотлюк Николай, Мотлюк Іван.
В. 308. Іващук Дмитро.
В. 316. Кучмій Теодор, Лисий Михайло, Шевчук Никола, Воляк Ник.
В. 332. Мамчур Пилип, Черніховський Григорій.
В. 336. Дума Григорій.
В. 338. Кунер Петро.
В. 339. Шекмар Іван.
В. 379. Пилипів Василь.
В. 388. Гачак Андрей, Ільчишин Григорій.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ АБО ВИКЛЮЧЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕНЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 27. Лосик Василь, Русінський Ів.
В. 36. Камінська Марія, Тритятк Параня.
В. 41. Бар Сташко.
В. 44. Демчик Стефан, Кравчук Яким, Смутило Яків.
В. 46. Дубик Прокіп.
В. 49. Перхалюк Йосиф, Левицький Александер, Козак Андрей.
В. 53. Деленко Александер.
В. 57. Лісовський Антін.
В. 66. Михалко Анна, Тисько Марія.
В. 67. Дурдела Михайло.
В. 70. Бібко Марія.
В. 74. Благітка Йосиф.
В. 75. Кочкодан Текля.
В. 76. Струк Теодор, Свербивус Данило.
В. 80. Легкий Никола, Мартинюк Кирило.
В. 85. Земледух Петро.
В. 93. Панькевич Ілько.
В. 106. Ґавалюх Тома, Шаран Михайло, Прийма Іван, Несторович Іван.
В. 109. Пляш Михайло.
В. 110. Вітвіцький Мирон.
В. 116. Остапович Наталія.
В. 120. Якубов Йосиф.
В. 123. Сидор Яков.
В. 130. Сьвідер Андрей.
В. 133. Сурма Ілько.
В. 134. Козак Юлія (Ілька), Товаряк Ева.
В. 139. Чорний Семен, Савка Гринько.
В. 143. Квасна Теодозія.
В. 146. Борейко Роман.
В. 147. Трач Олекса.
В. 151. Трач Марія.
В. 155. Слиш Марія.
В. 165. Чепільовський Мартин.
В. 168. Бойчук Василь.
В. 170. Вальчук Панько, Вальчук Григорій, Баричко Іван, Тарабанський Михайло, Бараник Александер.
В. 178. Миськів Ілько.
В. 202. Адамовська Марія.
В. 206. Басан Андрей, Ходоровський Константин, Мішанець Михайло.
В. 217. Барушевський Теодор.
В. 218. Маланій Стефан, Сокіл Йосиф (Стефана), Дзябка Іван, Соляк Василь.
В. 228. Худинця Марія.
В. 229. Сегень Август.
В. 235. Андриц Пазечка.
В. 238. Піган Іван.
В. 248. Пахолка Григорій, Тавбер Сава.
В. 251. Рипчак Володимир.
В. 273. Барицька Параскева, Стоякевич Теодор.
В. 276. Мельник Іван.
В. 277. Гнатюк Максим, Борздун Гр.
В. 282. Козушко Теодор, Масляк Гр.
В. 290. Іванюк Зофія.
В. 292. Гаврилюк Василь, Вітик Іван.
В. 318. Русин Евфрозина.
В. 321. Сеньківський Петро.
В. 323. Яцух Александер.
В. 326. Мачужак Іван.
В. 336. Федьо Володимир, Масляник Михайло, Лазука Антін, Веретик Григорій, Слюсарчик Павло.
В. 341. Кравець Іван, Секелик Григорій, Савчак Михайло.
В. 350. Вільґошевич Антін.
В. 351. Біляс Никола.
В. 357. Сокальчук Йосиф.
В. 363. Кліщ Іван, Крива Анна, Кривий Михайло, Луцишин Іван, Мішанець Дмитро.
В. 367. Федоришин Дмитро, Лазоришин Максим.
В. 369. Новацький Стефан.
В. 370. Краевська Марія, Ковальський Григ., Краевський Станислав.
В. 371. Дусановська Анна.
В. 388. Бандровський Ігнатий, Берегуляк Никола, Сивохоп Василь, Кісілевич Антін, Шеремета Іван.
В. 400. Волос Яким.

ЧЛЕНИ ВЗЯВШІ ПЕРЕСТУПНІ КАРТИ (ЛИСТИ).

В. 2. Лаврів Олекса.
В. 8. Черниxівський Григорій, Мамчур Пилип.
В. 44. Хома Станислав.
В. 63. Бобак Леон.
В. 64. Крижалка Іван.
В. 75. Герман Григорій.
В. 76. Луців Дмитро.
В. 87. Купер Петро.
В. 93. Пристаю Антін.
В. 102. Гарасимюк Василь.
В. 105. Винник Антін.
В. 110. Чайковський Павло, Добропольський Петро.
В. 111. Ярема Олекса.
В. 130. Зазуляк Михайло.
В. 133. Михалишин Семен.
В. 142. Фортуна Антін.
В. 160. Могила Катерина.
В. 168. Шулин Теодор.
В. 174. Гайовий Михайло.
В. 198. Потітинський Данило.
В. 237. Сопко Андрей, Кіцак Катерина Іщук, Даців Антін.
В. 248. Ільчишин Юрій, Гачак Андр.
В. 270. Струж Роман.
В. 301. Пилипів Василь.
В. 321. Павлович Кость.
В. 324. Антонович Петро.
В. 342. Плевак Катерина, Плевак Ів.
В. 365. Ковальський Антін.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 27. Мандзій Пилип.
В. 102. Гудак Іван.
В. 124. Олійник Ілько.
В. 147. Бохна Михайло.
В. 155. Нагребний Григорій.
В. 308. Токарський Антін.

УВАГА,

котру кождий місцевий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосувати ся.

Члени, оголошені в рекордовім звіті за місяць вересень 1918 року яко суспендовані або виключені за неплачене місячних вкладок чи з инших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і на далі бути членами У. Н. Союза, мусять зголосити ся в протягу сего місяця (жовтня) до своїх відділів і вписати ся наново, заплативши всї свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Як сего не зроблять до кінця жовтня 1918 р., то в падолисті 1918 р. мусять виповнити нові аплікації (просьби о приняте), коли хотять бути членами У. Н. Союза, подібно, як кождий новий кандидат. Ті знов члени, котрі в місяцю вересню 1918 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосили ся до якогось иншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мають се зробити в місяцю жовтню 1918 р., бо на другий місяць, т. є. в падолисті 1918 р. вичеркнен ся їх з членів організації, а тоді вони можуть бути приняті до У. Н. Союза тільно на підставі нових аплікаций (просьб о приняте).

ЗІСТАВЛЕНЄ.

В місяцю серпни 1918 р. було членів в У. Н. Союзї........	11.202
В місяцю вересни 1918 р. принято нових членів до У. Н. С...	215
В місяцю вересни 1918 р. приня то наново в члени У. Н. С....	105
В місяцю вересни 1918 р. принято з переступними листами до У. Н. Союза..............	43
В місяцю вересни 1918 р. перейшло з инших кляс посмертного	15
Разом	11.580
В місяцю вересни 1918 р. суспендовано за неплачене місячних вкладок чи з инших причин..	113
В місяцю вересни 1918 р. взяло переступні листи (карти).....	34
В місяцю вересни 1918 р. перейшло до инших дляс посмертного	15
В місяцю вересни 1918 р. померло	6
Разом	168
В місяцю вересни 1918 р. У. Н. Союз числит членів після сімох кляс посмертного........	11.412

ПІСЛЯ КЛЯС І СУМИ ОБЕЗПЕЧЕНЯ:

Кляса D $100	8
Кляса A $250	449
Кляса AA $500	4.765
Кляса B $750	217
Кляса C $1000	5.904
Кляса BB $1500	63
Кляса CC $2000	6
Разом	11.412

К. Кирчів, гол. предс. У.Н.С.,

С. Милянович, гол. рек. секр. У.Н.С.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

ЧЛЕНИ ВИКЛЮЧЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕНЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

Члени, які були суспендовані в серпни с. р. і котрих імена були вже голошені в рекордовім звіті за серпень 1918 р., а котрі не зголосили ся в місяци вересни 1918 о приняте їх наново, зістали виключені з організації. Котрий би з понизше наведених хотів відзискати членство, мусить в сїй справі віднести ся письменно в протягу сего місяця до головної канцелярії У. Н. С.

В. 6. Орецький Григорій.
В. 37. Чечіль Доська.
В. 40. Сьвідерський Лука.
В. 45. Рохів Казимир.
В. 49. Костиник Іван.
В. 56. Алексієнко Данило.
В. 61. Цапович Іван.
В. 68. Наконечний Іван.
В. 76. Пиндик Стефан.
В. 83. Тимків Михайло.
В. 86. Цуцура Анна.
В. 102. Гурецький Антін.
В. 104. Похуцький Павло.
В. 106. Бердій Петро.
В. 111. Дзядик Владимир.
В. 118. Яцинич Розалія.
В. 119. Макар Анна.
В. 121. Берчук Дмитро.
В. 126. Підгірний Михайло, Гузила Іван.
В. 133. Ботюк Іван, Ткач Василь.
В. 141. Коваль Іван.
В. 144. Федун Катерина.
В. 146. Семен Никола, Мудрик Іван.
В. 147. Тимчишин Микита.
В. 152. Янчишин Іван.
В. 153. Кожан Никола.
В. 156. Сенина Стефан.
В. 209. Ятчишин Ізидор.
В. 217. Кубарич Ілько.
В. 220. Моцяк Дмитро.
В. 221. Зубрицький Іван.
В. 223. Фітяк Петро.
В. 228. Попович Анна.
В. 229. Юґас Анна, Юґас Михайло, Юґас Микола.
В. 237. Пліска Казимир.
В. 238. Мокрицький Ілько, Лешай Михайло.
В. 251. Беґман Семен.
В. 259. Донаїн Стефан.
В. 276. Унтан Григорій, Радванський Михайло, Халінський Мацей, Сомар Елія.
В. 291. Стець Анна (Астряб).
В. 292. Галабурда Василь.
В. 320. Куривчак Володимир.
В. 332. Захарків Анна.
В. 336. Якім Іван.
В. 347. Столяр Марія.
В. 381. Крайнянчин Михайло.
В. 400. Андрушко Йосиф.
В. 401. Гордеєнко Лаврентий.

Сї члени взяли переступні карти в місяцю серпни с. р., а в вересни с. р. не зголосили ся до жадного иншого правного відділу У. Н. Союза. Коли вони не зголосять ся в протягу місяця жовтня с. р., зістануть виключені.

В. 133. Нагребецька Анна.
В. 245. Вінтоняк Василь.

Ст. Милянович, гол. рек. секр.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

РОЧЕСТЕР, Н. И. Тов. „Запорожська Січ", від. 367, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеть ся дня 13. жовтня, точно о годині 1.30 пополудни, в церковній гали при Гудсон евені. Просить ся, щоби всї члени явили ся на тім мітінгу, бо є важні справи до полагодженя. Котрий член не явить ся і не заплатить своєї належитости, зістане суспендований. Ті члени, котрі зістали суспендовані в місяци вересни, мають прийти на мітінг і заплатити свої залеглости, а тоді зістануть надалі в У. Н. Союзі, а як не прийдуть, то зістануть виключені з відділу і з У. Н. Союза. — Д. Бігун, секр.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Українці в Бінґемптон закупили бондів за 20.000 долярів.

Бінґемптон, Н. Й., 8. жовтня. — Підчас третої Позички Свободи тутешні Словаки ходили хата від хати і записували кождого, хто лише купив бонд. Відтак подали до місцевої газети, що Словаки закупили бондів за 95.000 долярів. Наші Українці полапали ся на тім і для четвертої Позички Свободи утворили свій власний комітет, який і займаєть ся продажию бондів. Хочемо, щоби наш тяжко запрацьований гріщ приносив користь нам самим, а не иншим, та ще й незаслужено. Наш комітет поділив людий на три партії і розіслав їх по домах продавати бонди. Доси в нас продано між Українцями бондів на суму понад 20.000 долярів, а сподіваємо ся зібрати около 40.000 долярів. — П. Поточняк.

Арештоване українських большевиків в Ню Йорку.

Доносять нам з Ню Йорку, що там минувшої суботи поліція арештувала весь штаб українських большевиків, які перенесли ся з Клівленду до Ню Йорку, щоби тут видавати „Робітника". Арештованих, числом 7, випущено, крім одного Адама Правовольного, за зложенєм кавції 1.000 долярів.

Інфлюєнца бушує.

Пандемічна інфлюєнца ширить ся з великим поспіхом по цілих Злучених Державах, мимо великих заходів зі сторони лікарів, аби її спинити. В деяких містах вона прибирає страшні розміри. В найстрашнійшій формі проявила ся вона в Івансвіл, Індіяна; в Ланкастер, Огайо; в Портленд, Лібанон і Корваліс, Ореґон. В страшний спосіб вона ширить ся також в Іллинойс, Оклагомі і Неваді. В американських військових таборах занедужало доси на інфлюєнцу 211.000 жовнірів; з них запаленє легких задля інфлюєнци дістало 25.000, а з того 7.500 померло. В північній части Пенсильванії занедужало на інфлюєнцу 10.000 майнерів. Хорих на інфлюєнцу в нюйорськім стейті є 32.000. Найбільше ширить ся вона у східних стейтах. В Коннетікот начислено 35.000 случаїв інфлюєнци. В Джерзи Сіти в сім тижни позамикано школи, театри, коршми; в деяких містах Ню Джерзи стейту позамикано також церкви. Всякі збори заборонено; ніяких походів не вільно відбувати.

Боротьба проти підвишки оплати за телефон вже почала ся.

Коли лише міністер почт, телеграфів і телефонів оповістив, що він має намір піднести оплату за телефони, у многих стейтах заворушилось. Комісії горожанської услуги стейтів Міннесота, Огайо, Массачусетс, Індіяна і Джорджія вислали протест до міністра Борлесона проти його наміру. Тепер ся справа стала на деннім порядку також в Ню Йорку. Нюйорська газета „Івнінґ Ворлд" розпочала завзяту боротьбу проти задуманої підвишки оплати, кажучи, що се несправедливе трактоване суспільности і проти сього треба бороти ся. „Івнінґ Ворлд" каже, що ще передтим, заки правительство перебрало телефони, нюйорська телефонічна компанія мала кождого року понад 10,000.000 долярів чистого доходу, мимо того, що оплата телефону виносила 5 центів.

Посмертна згадка.

Сайксвіл, Пенсильванія, 7-го жовтня. — Ділимо ся сумною вісткою з членами Українського Народного Союза і з земляками, що наш любий краян і товариш Лев Кок, член „Запорожської Січи", відділ 401 У. Н. Союза, зістав забитий в майнах 1. жовтня 1918 року. Полишив молоду жінку і троє дрібних діточок тут, в Америці, а одну дитину в старім краю. Походив родом з Соснова, підгаєцького повіту, Галичина. Похорон відбув ся 3. жовтня. Останну прислугу зробили йому члени майнерської юнії і члени „Запорожської Січи", які відпровадили домовину на місце вічного спочинку. Покійний належав до людий чесних і працьовитих. І свої і чужі поважали його дуже. Через останні два роки він був касієром „Запорожської Січи" в Сайксвіл. Земля йому пером! — При сій нагоді я відзиваю ся до всіх, котрі не є ще членами Українського Народного Союза, аби вписували ся сейчас, бо хвилі смерти своєї ніхто не знає. Вписуйте ся батьки, щоб опісля не оставили жінку з дітьми на роздорожу, та щоби діти не пійшли попід чужі пороги в чужих людий ласки для себе благати. Щоби не нарікали діти, що мали таку маму або батька, які про них не дбали. Подумайте над сим. — Михайло Люлька, член 401 від. У. Н. Союза.

Посилки для полонених.

Хто з Українців хоче посилати різдвяні дарунки для своїх рідних чи знакомих, які служили в американській армії, а тепер находять ся в полоні в Австрії або в Німеччині, може се зробити ще до вівтірка, 15. жовтня найдальше. Всі посилки для полонених у центральних державах треба адресувати на імя полоненого і пересилати їх через руки американського Червоного Хреста, 30 Іст 15 ул., Ню Йорк. По дни 15. жовтня Червоний Хрест вже посилок не приймає.

Острий наказ бофаловського суду трамваєвій компанії.

Найвисший суд в Бофало, Ню Йорк, де тепер трамваєві робітники страйкують, домагаючись підвишки платні, наказав трамваєвій компанії протягом двох днів пустити трамваї в рух (значить, погодити ся з робітниками), бо в противнім случаю суд назначить сам когось, аби занив ся сею справою.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Л. Щ., Дітройт, Міш. — Синьо-жовта краска на українськім національнім прапорі означає мужність. Козаки уважали сю краску знаком своєї відваги, мужности і сили. Коли на синьо-жовтім прапори є лев, тоді се означає необмежену свободу; тоді жовта краска означає пустиню, синя означає небо, а лев означає таки льва. Сей прапор означає отже таку необмежену свободу, яку має лев на пустини, де нікого нема, де нема його ворога, де він одинокий є паном на широких просторах. — Про другу справу порадьте ся у доброго і совісного адвоката.

І. Г., Шікаго, Ілл. — Горожанські папери, коли лише можете, вибирайте. Доси нема такого закона, який змушував би Вас по війні оставати ся тут. На случай повороту до рідного краю все кінчить ся.

Ш., Ню Йорк. — Ваша допись „Для виясненя справи" не буде поміщена.

Ф., Фінiксвіл, Па. — Таких статий, як Ваша, було вже в „Свободі" доволі значне число, але користи з них нема ніякої. На газету нарікають звичайно такі люди, котрі газетних справ не розуміють. Як инакше бути не може, то — „нехай буде, як бувало"...

А. Н. К., Клівленд, О. — Будьте терпеливі! Прийде час — переглянемо і, як буде можна, помістимо.

В. М., Нюарк, Н. Дж. — Зверніть ся в тій справі на адресу Українського Бюра, 520 Іст 6-та улиця, Ню Йорк.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ З ПАСЕЙК І ОКОЛИЦІ, ПОЗІР!

Концерт в честь Тараса Шевченка в Пасейк, який заповіджено на неділю, дня 13. жовтня, не відбуде ся того дня.

Концерт відкладає ся на неділю, дня 27-го жовтня с. р., по причині пошести (еспанської інфлюєнци).

Розпродані тікети є важні на день 27. жовтня.

ЗА КОМІТЕТ:
о. Василь Меренків.